

OBSAH

PŘEDMLUVA K PRVNÍMU VYDÁNÍ	5
PŘEDMLUVA K DRUHÉMU VYDÁNÍ	13
ÚVOD	17
Fenomén jménem Vatikán	17
Idea vatikánského státu	19
Náboženství a politika	20
Náboženský zdroj papežova politického vlivu a politický nástroj papežova náboženského poslání	23
Současný Vatikán, jeho vztah ke světu a k českým zemím	26
 1. NÁBOŽENSKÝ ZDROJ PAPEŽOVA POLITICKÉHO Vlivu	29
Papežství jako zvláštní případ spojení náboženských a politických funkcí	29
Dvojitá funkce římského papeže	31
Náboženský význam papežova postavení v katolické církvi... ..	31
...a mimo ni	32
Konfesionální rozdělení křesťanů	32
Postoj nekatolických křesťanů k instituci papežství	33
Role instituce papežství ve snahách o překonání konfesionálního rozdělení křesťanů	35
Význam obnovy jednoty pro katolickou církev	38
Vztahy mezi katolicismem a ortodoxií	39
Vztahy mezi katolicismem a protestantismem	42
Podstata sporu o papežovo místo v církvi	43
Trojitá oblast papežových pravomocí	45
Papež jako nástupce svatého Petra	52
Rovnost a nerovnost mezi křesťany	53
Teologická podstata otázky charakteru církevních institucí	54

Táž otázka ve světle historie církevních institucí	55
Význam vývoje církevních institucí	56
Souvislost mezi teologickým a historickým zdůvodněním papežova primátu ..	57
Nové aspekty papežského primátu v „konstantinské“ epoše křesťanství	61
Od primátu k neomylnosti	64
Papež jako rozhodčí ve sporech mezi křesťany	66
Papežové a ekumenické koncily	67
Koncil neomylnosti	74
Druhý vatikánský koncil doplňuje dílo prvního	78
Papež a „ostatní“ křesťané	80
Papež a katolíci	83
Závěr	85

2. POLITICKÝ NÁSTROJ PAPEŽOVA

NÁBOŽENSKÉHO POSLÁNÍ	87
Vznik církevního státu	87
Duchovní hodnostáři a jejich vztah ke „světské“ politice:	91
a) Vývoj na západě	91
b) Vývoj na východě a srovnání jeho výsledků s vývojem na západě	93
„Prehistorie“ církevního státu	95
a) Papež jako hlava „nelegální“ společnosti (před r. 313)	95
<i>Exkurs I: Kontinuita tradice papežství</i>	99
<i>Exkurs II: „Historická paměť“ instituce papežství</i>	106
b) Papež jako významný duchovní hodnostář římské říše (313–476)	110
c) Papež ve stoletích, kdy byl i nebyl poddaným byzantského císaře (476–756)	124
d) Závěr	135
Papežství a obnovené západní císařství (756–885)	136
<i>Exkurs III.: Poměr instituce papežství k jejím spojencům</i>	141
<i>Exkurs IV.: Význam cyrilometodějské mise pro český národ</i>	148
Temné století historie papežství a církevního státu (885–996)	152
Obtížná cesta k prosazení reformy, jež založily slávu středověkého papežství (996–1124)	156
<i>Exkurs V.: Svatý Vojtěch a idea jednotné Evropy</i>	159
<i>Exkurs VI.: Rozchod západní a východní církve</i>	166
<i>Exkurs VII.: Papežství a svoboda církve i svoboda vůbec</i>	175

Upevnění moci a zdokonalení organizace římského stolce (1124–1198)	178
Papežství na vrcholu své slávy a moci (1198–1305)	182
<i>Exkurs VIII.: Omluvy současného papeže za „historické viny církve“</i>	184
Období avignonského papežství a velkého schizmatu (1305–1417)	197
<i>Exkurs IX.: Jan Hus a papežství</i>	207
Papežové doby renesance (1417–1534)	212
Římský stolec a „katolická reformace“ (1534–1648)	225
<i>Exkurs X.: Papežství a Bílá hora</i>	242
Od Vestfálského míru k Velké francouzské revoluci (1648–1789)	248
Poslední století existence církevního státu (1789–1870)	258
 3. SVATÝ STOLEC A MĚSTSKÝ STÁT VATIKÁN	283
Lateránské smlouvy	283
Papežové v době, kdy byli „vatikánskými vězni“	287
Struktury vatikánského státu a Svatého stolce, jejich propojení a fungování . .	306
a) Státní sekretariát	308
b) Role kardinálů v orgánech Svatého stolce	316
c) Kongregace (první část)	320
d) Biskupský synod	327
e) Kongregace (druhá část)	328
f) Papežské rady	330
g) Tribunály	335
h) Papežův „soukromý kabinet“	336
<i>Exkurs XI: Audience u papeže</i>	336
i) „Officia“ (úřady zajišťující ekonomiku); správa v období sedisvakance . .	340
j) Ostatní instituce a orgány Svatého stolce	343
k) Správa Městského vatikánského státu	345
l) Římský vikariát	348
„Filozofie“ politiky instituce papežství	349
a) Filozofie vatikánské politiky ve vztahu k jejím mechanismům	351
b) Rozsah a meze vlivu Vatikánu	353
c) Mechanismy tvorby vatikánské politiky	354
d) Vatikán a demokracie	355
e) Zdroje vlivů utvářejících vatikánskou politiku	356
f) Poměr Vatikánu k těm, kdo uznávají jeho autoritu	357

g) Degenerace a regenerace systému vnitřní komunikace v katolické církvi; volba papeže	358
<i>Exkurs XII: Smysl výběru papežova jména</i>	360
Struktury a funkce papežské diplomacie	367
a) Bilaterální papežská diplomacie	370
<i>Exkurs XIII: Úmysly, cíle a prostředky papežské politiky při jednáních o smlouvách se státy</i>	377
b) Multilaterální diplomacie Svatého stolce	391
Svatý stolec mezi dvěma světovými válkami	396
Svatý stolec v zápase s totalitarismy před druhou světovou válkou a v jejím průběhu	402
<i>Exkurs XIV: Analogie a rozdíly mezi nacismem a komunismem</i>	402
a) Pius XI. tváří v tvář fašismu a nacismu	405
b) Pius XII. a druhá světová válka	415
<i>Exkurs XV: Pius XII. a „holokaust“</i>	425
Svatý stolec mezi koncem druhé světové války a druhým vatikánským koncilem	440
a) Poválečná perioda pontifikátu Pia XII.	440
b) Jan XXIII. a příprava a začátek druhého vatikánského koncilu	447
Pavel VI. tváří v tvář krizi v církvi a ve společnosti (1963–1978)	455
Slovanský papež a současný svět	466
Papež teolog a myslitel	499
Závěr	524
 4. ČESKÉ ZEMĚ A VATIKÁN	529
Tisíciletí českého křesťanství ve vztahu k Petrovu stolci	529
Problémy habsburské monarchie a stav českého katolicismu před první světovou válkou	534
a) Spor o smysl českých dějin	540
b) Odboj proti Rakousku	543
Vztah českých katolíků ke starému a novému státu	546
Projevy protikatolických tendencí v počátcích republiky	551
Rozkol v řadách katolického kněžstva a vznik církve československé	560
Svatý stolec a Československo před rokem 1925	565
Marmaggiho „aféra“ a jednání o dohodě	575
Modus vivendi	582

Deset let relativního klidu po deseti letech zápasů	593
Postoj Vatikánu k „Mnichovu“ a likvidaci Československa	601
Poměr Svatého stolce k československému odboji a ke slovenskému státu	607
Vatikán a ČSR před rokem 1948	621
Čeští katolíci pod komunistickým jhem	635
Hubené výsledky vatikánské „Ostpolitik“ v Československu	653
Československá federace demokratického období a Svatý stolec	678
Česká republika a Svatý stolec I. (v letech 1993–2005)	688
<i>Exkurs XVI: Spor o Sarkandrovu kanonizaci</i>	698
Smlouva mezi Českou republikou a Svatým stolcem – předpoklady	706
A) Pohled Vatikánu na Českou republiku	706
B) Pohled České republiky na Vatikán	708
C) Stanovisko Vatikánu k dosažené míře náboženských svobod v ČR	711
D) Požadavky či přání Vatikánu	713
E) Vliv České biskupské konference na bilaterální vztahy mezi ČR a Vatikánem	716
F) Vztahy mezi ČR a Svatým stolcem mimo oblast ryze náboženských otázek	718
Smlouva mezi Českou republikou a Svatým stolcem – znění textu a osudy ...	719
Česká republika a Svatý stolec II. (po dubnu 2005)	723
 Bibliografie	 731
Klíč ke zkratkám	737
Seznam papežů	739
Slovníček pojmů z oboru církevní a diplomatické terminologie	743
Mapy územních celků v Itálii	749
Organizační schéma Svatého stolce	758
Resumé	759
Jmenný rejstřík	765
Věcný rejstřík	775